

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sacramentum Ordinis

Biesmann, Caspar

Coloniæ Agrippinæ, 1694

Pars II. De dispositione ordinandi ad Ordines validè & licitè suscipiendos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42240

PARS II.

*De dispositione ordinandi
ad Ordines validè & li-
citè suscipiendos.*

CAPVT I.

*De requisitis ad Ordines vali-
dè & licitè suscipiendos.*

UT Ordo validè suscipia-
tur, tria requiruntur; Ut validè
Ordines
suscipiatur,
requiritur
sexus ma-
sculinus,
cui non
obstat, olim
in Ecclesia
fuisse Dia-
conissas.
Primò sexus masculinus, nam
fœminæ jure divino exclu-
duntur à Sacramento Ordinis,
si enim turpe est mulierem
loqui in Ecclesia juxta Apost.
1. Cor. 14. Quantò magis turpe
erit mulierem in Ecclesia sa-
crificare aut sacrificanti mi-
nistrare? Nec obstat olim in
Ecclesia fuisse Diaconissas, hæ
enim sic dictæ sunt, quòd Sa-
cerdotibus ministrarent, dum
mulieres baptizarentur, itém-
que

que januas custodirent, per
 quas mulieribus ingressus in
 templum patebat, idque de-
 centiz & honestatis gratiâ.

Vid. Laym. *Lib. 5, Tract. 9 de*

Item Baptis-
 mus.

Intentio seu
 voluntas

suscipiendi

Sacramen-

tum.

Sacram. Ord. Cap. 6. Item Ba-

ptismus, qui est janua & fun-

damentum Sacramentorum,

sine quo non solum illicite, sed

etiam invalide Ordo suscipi-

tur, intentio denique seu vo-

luntas suscipiendi Sacramen-

tum, adultus enim rationis

usu præditus, qui non intendit

aut vult suscipere Sacramen-

tum, censetur virtualiter con-

tradidere. In viro autem & no-

lenti Sacramentum, ejusque

gratia obtrudi non debet. Et

hæc quidem ad valorem Sa-

cramenti necessariò requisita

sunt. Ad Ordines autem licite

suscipiendos præter Confir-

mationem à Trid. *Sess. 23 Cap.*

4. de Reform. ita requisitam, ut

secundum quosdam peccet

mortaliter, qui etiam primam

Tonsuram suscipit non con-

firmatus, secundum alios pro-

babi-

Ut licite

Ordines

suscipiatur,

Confirma-

tio.

babiliter solùm venialiter ,
 quia verba Trid. non viden-
 tur indicare gravem obliga-
 tionem. Adhæc præter animū
 clericandi , id est volunta-
 tem in statu clericali per-
 manendi , & in eodem Deo
 serviendi. Nam qui sine hu-
 jusmodi animo primam Ton-
 suram vel Ordines minores
 suscipit , nisi iusta causa excu-
 set , ex probabili sententia,
 peccabit venialiter , quia licet
 talis ad clericalem Ordinem
 non admitteretur , si ejusmodi
 animus Episcopo cognitus fo-
 ret , fraus tamen quæ commit-
 titur non est gravis aut per-
 nitiosa. Aliud est de ingre-
 diente Ordinem religiosum
 animo non perseverandi , quia
 talis in re gravi decipit reli-
 gionem , à qua alimenta acci-
 pit , & cujus institutum ac se-
 creta congnoſcit. Adde quod
 nulla iis incumbat obligatio
 promissionis aut præcepti ,
 quo obligentur ad superiores
 Ordines ascendere. Dixi nisi

Item anis
 mus cleri-
 candi : sed
 neutrum
 sub gravi
 obligatio-
 ne.

C

justa

Imò citrà
omnem
culpam
animus ele
ricandi ab
esse potest,
si ista cau
sa excuset.

justa causa excuset, quia si hæc
adsit, & nulla fraus aut dolus
interveniat, immunis erit ab
omni culpa. Et hac ratione non
peccabit Rector Academiæ, si
clericalem Tonsuram & Mi
nores eo fine solam suscipiat,
ut jurisdictionem in studiosos
etiam clericos exercere possit,
etsi de conjugio suo tempore
ineundo cogitet. Imò non vi
detur peccare mortaliter, qui
primam Tonsuram vel Mino
res accipit non animo cleri
candi, sed solum ut declinet
jurisdictionem fori secularis,
quia, ut dictum, non decipit
in re gravi Laym. *l. c. Cap. 7.*
Nav. Sanch. &c. Qui à statu
clericali sine causa decedit, ve
nialis inconstantia reus esse
censebitur: sicuti si Noviti⁹ ab
Ordine religioso, cujus habi
tum suscepit, sine causa disce
dit. Ac denique præter statum
gratiæ, cum enim Ordo sit
Sacramentum vivorum, in sta
tu gratiæ suscipi debet. Quia
tamen prima Tonsura non est
Sacra-

Status gra
tiæ, qui per
se non re
quiritur
propria
Tonsura,

dit. Ac denique præter statum
gratiæ, cum enim Ordo sit
Sacramentum vivorum, in sta
tu gratiæ suscipi debet. Quia
tamen prima Tonsura non est

Sacra-

Sacramentum, sicut etiam nec proba-
biliter pro
quatuor
Minoribus. probabile esse diximus de
quatuor Minoribus, hinc non
peccabit, qui eos suscipit non
præmissis ulla dolore de pec-
catis suis, nisi fortè ob facien-
dam eodè tempore comunio-
nem confessio facienda foret.
Quintaunad. Sing. Tr 6 Sing.
16 num. 1. Insuper requiruntur
sequentia, distinctis capitibus
explicanda.

CAPVT II.

*De certa atate ad Ordines
requisita.*

Primum, unde passim Requiritur
certi ætatis
anni. Pos-
sunt infanti
validè con-
ferri omnes
Ordines; at
nemini licis-
tè ante cer-
tos ætatis
annos ab
Ecclesia
definitos. Theologi ordini solent, est
certa ætas, sive anni ætatis
certi. Nam esto infanti validè
conferri possint omnes Or-
dines etiam Episcopatus. Vid.
Bonac. De Sacram Disp 3. P 5.
Pal. & alios, quia ad Sacramen-
tum Ordinis validè suscipien-
dum non requiritur major
usus rationis, quàm ad Ba-
ptismum

Pro prima
Tonsura
& tribus
Minoribus
septenniū
completū
pro Acoly-
thatu annus
12 comple-
tus; pro
subdiacon-
natu annus
22. pro
Diaconatu
27. pro
Sacerdotio

ptissimum: sicut autem ad hu-
jus valorem in parvulis suffi-
cit intentio Christi & Ecclesie,
cum ipsi propriæ intentionis
nondum sint capaces, ita ad
valorem Ordinis hæc ipsa in-
tentio quoque sufficiet. Ridi-
culum esse dices puerum in
cunis cernere Sacerdotem aut
Episcopum; rectè id quidem,
hinc tamen malè inferes hoc
fieri non posse! optimeque
concludes, Ecclesiam pruden-
ter statuisse pro singulis Ordi-
nibus certos ætatis annos, ante
quos Ordines licitè suscipi
non possunt: Et quidem pro
prima Tonsura ac tribus Mi-
noribus statutum est septen-
nium completum, pro Acoly-
thatu duodecimus annus cō-
pletus, pro Subdiaconatu an-
nus vigesimus secundus, pro
Diaconatu vigesimus tertius,
pro Sacerdotio vigesim^o quin-
tus, qui ultimi pro tribus Ma-
joribus requisiti non necessa-
riò sunt completi; sed sufficit
si sint inchoati, idq; non medo
per

per unum diem , sed etiam ^{25.} non
 unam horam , aut quodvis completi,
 breve momentum , quia jam sed inchoa-
 verissimè diceretur, non esse or- ti; Et suffi-
 dinatum ante annum ætatis cit unâ
 vigesimum quintum utpote horâ in-
 jam uno momento inchoatû. choasse.
 V. Gob. *Tract. 8. Cas. 13. n. 516.* Pro Nec potest
 Episcopatu trigessimus com- Episcopus
 pletus. In his autem jam dictis dispensare
 ætatis annis Episcopus dispen- in ætate,
 sare nequit , tamen si non nisi etiam
 duo vel tres dies ad ætatem dies vel
 præscriptam defint. Gob. *l. c.* hora de-
n. 531 imò si dies vel hora de- ficeret.
 ficiat Pont. *lib. 7. cap. 65. n. 1.*
 quia in præceptis, quæ urgent
 observationem integræ mate-
 riæ præceptæ , non valet illa
 regula : quod parum distat,
 nihil distare videtur ; sicuti
 hora prima noctis comedens
 carnes, tamen si hæc hora parû
 distet à die præcedenti , quâ
 licebat vesci carnibus , non
 ideo excusabitur à peccato.
 Probabile tamen censet Dian.
 ex Sanch. *in Opusc. tom. 2. lib. 7.*
cap. 1. dub. 335. si ultimus ætatis

Contrariū
tamen non
videtur
improba-
bile, si ulti-
mo ætatis
die jam
inchoato
aliquot
horæ defi-
derentur.

Ordinatus
per igno-
rantiam
ante legiti-
mæ ætatis
non potest
exercere
Ordinem
jam susce-
ptum, nisi
post adeptā
legitimam
ætatem.

Dies bisse-
xtilis in
ætate ordi-
nandorum
probabili-
ter computari
potest; pro-
babilium
non potest.

dies inchoatus sit, tamen si ad
illius complementum aliquot
adhuc horæ desiderentur, talē
posse ordinari, quia in favora-
bilibus dies inchoatus habetur
pro completo. L. qua ætate §.
de test. quod si quis ex mera
ignorantia ante legitimam
ætatem ordinatus fuisset, huic
non licebit ministrare in Or-
dine jam suscepto, nisi post
adeptam legitimam ætatem:
Quia prohibitio suscipiendi
Ordines ante præscripto æta-
tis annos facta est propter
executionem munerū ab illo
Ordine requisitorum; ergo
executio tamdiu est prohibi-
ta, quamdiu deest ætas. Adde
quod ignorantia quidem ex-
cuset à peccato, non tamen
tribuit ullam ius errore jam
comperto. V. Escob. Lib. 23.
Theol. Mor. Probl. 59. Utrum
autem in ætate ordinandorū
ratio haberi possit diei bissex-
tilis, qui quarto quovis anno
recurrat, inter auctores dubiū
est. Pelliz. in Manuali Regul.
Tr. 8,

Tr. 8. c. 7 n. 170. non improba-
 biliter censet hunc diem posse
 computari, quando computa-
 tur ætas pro Ordinibus; præ-
 fertim cum hæc doctrina non
 ab uno sed pluribus viris do-
 ctis approbata sit. Contraria
 tamen sententia multò esse
 probabilior propter auctori-
 tatem majorem & com̄nem
 computandi consuetudinem.
 Omnes enim tam docti quàm
 indocti, dum dicunt se esse
 annorum viginti, triginta,
 nullam prorsus habent cogi-
 tationem de die bissextili.
 Adde quod hic dies intercala-
 ris nullo modo sit supernu-
 merarius; sed omnino neces-
 sarius ad complendum qua-
 driennium. Idcirco enim ad-
 jicitur, ut sex horæ, quæ & sibi
 & tribus præcedentibus annis
 deerant ad faciendum nume-
 rum dierum 365. hac ra-
 tione resarciantur.

* * *
 * *

C 4 CAPVT

CAPVT III.

*De Scientia ad Ordines
requisita.*

Certa scientia necessaria est ad quemvis ordinem, non requiritur, ut hæc sit summa, sed sufficit mediocris.

Requisita ad primam Tonsuram, & quatuor Minores.

Alterum est certa scientia ad unumquemque Ordinem necessaria. Nam Trid. *Sess 24. c. 4.* pro prima Tonsura requirit, ut fidei rudimenta edocti sciant legere & scribere. Sufficit autem legere quodcunque idioma, quamvis nesciant latinè, quia Trid. eos solum excludit, qui omnino legere nesciunt. *Sanch. in opusc. tom. 2. l. 7. c. 1. dub. 46.* nec requiritur, ut sciant perfectè scribere, sed satis erit, si noverint literas aliquo modo formare. *Dian. P 3 T 14. Res. 21.* adde quod scientia quæ à Trident. ab ordinandis exigitur, non debeat esse summa in illo genere, sed sufficiat mediocris. Nam quod *Gloss. in can. Illiteratos*, asserit ad minores Ordines sufficere mediocrem intelligentiam linguæ latinæ; idipsum

idipsum cum proportione de
 prima Tensura & reliquis
 Ordinibus dici potest. Gob.
 L 3 Cas. 10. n. 375. Proinde
 cum Trid. Sess 23 c. 11 pro Mi-
 noribus statuat, ut hos susci-
 pere volentes saltem linguam
 latinam intelligant, sufficit, si
 ordinandi aliquam brevem &
 facilem sententiam è latino in
 patrium sermonem vertere
 noverint; is enim dicitur lin-
 guam latinam intelligere, qui
 animo percipit sensum verbis
 latinis indicatum. Imò quia
 Trid. cit. cap. insinuat se con-
 tentum fore, si Minoristæ as-
 cendant de gradu in gradum,
 probabiliter pro tribus prio-
 ribus Ordinibus non videtur
 exigi dicta intelligentia, sed
 pro solo quarto sive Acoly-
 thatu. Hic enim ascensus de
 gradu in gradum, si Ostiarius
 & Lector sciat legere & scri-
 bere latinè, Exorcista declina-
 re nomina & conjugare verba,
 Acolythus brevem aliquam &
 facilem sententiam patrio ser-
 mone

mone explicare v. g. hanc:
 Beatus homo, qui timet Do-
 minum. Quod si nequeat Mi-
 norista, vel saltem ut modo
 dictum est, Acolythus facilli-
 mas sententias latinas, dicto
 modo interpretari, sit autem
 bonæ indolis ac docilis, in quo
 spes appareat dictam scientiã
 facile & intra breve tempus
 acquirendi, poterit Episcopus
 legem Tridentini in ejus fa-
 vorem interpretari. Dian. P. 3.
 Res 86. & cum eo alii. Simili-
 ter cum Trid. cit. Sess. e 13 pro
 Subdiaconatu & Diaconatu
 requirat, ut sint literis, & iis,
 quæ ad Ordinem exercendum
 spectant, instructi, id est, ut
 noverint linguam latinam, &
 habeant cognitionem eorum,
 quæ ad dictos Ordines eorum-
 que exercitium spectant, suffi-
 cit si communes libros latinos
 intelligat, & ex latino in patriũ
 sermonem pleraque vertere
 possint. Qui habet socium aut
 alium, à quo discere potest
 rubricas, quas latinè neque
 intel-

Ad Subdia-
 conatum &
 Diaconatu-
 tum.

intelligere, si usu & exercitio didicit ea, quæ necessaria sunt ad decentem functionem Officiorum his Ordinibus annexorum, poterit admitti ad illos Ordines, quia eo fine exigitur intelligentia linguæ latinæ, ut decenter exercentur Ministeria sacra. V. Quintanad. *L. c. sing. 9. & 10.* Denique Ad Sacerdotiam. Trident. pro Sacerdotio cap. 14. requirat tantam scientiam, ut populum docere possit ea, quæ necessaria sunt ad salutem, & Sacramenta administrare valeat, sufficiet presbyterando, si quæ legit in Missa, mediocriter intelligat, habeatque mediocrem scientiam, ut noverit rite servare ea, quæ spectant ad Sacrificium Missæ debitè peragendum. *Sanch. Conf. Mor L. 2. c. 1. dub. 45.* imò plurimum est sententia ad Presbyterium admitti posse eos, qui in sacrorum Ordinum & imprimis Sacerdotii ipsius functionibus bene exercitati omnia rite legunt & cantant,

tametsi nondum plenè intelligant ea, quæ in Missa leguntur. Emm. Rodriq. *tom 1. q. 24. art. 7.* adde quod juxta Barbof. *de off. & pot. Ep. alleg 46. n. 13.* & alios, Episcopus possit dispensare cum eo, qui caret scientiâ requisitâ à Trident. quando ordinandus versatur in studiis, estque spes fore, ut necessariam scientiam acquirat, & adest specialis causa ordinandi talem. Quod autem Trid. exigat à Sacerdotibus, ut sciant necessaria ad Sacramentorū administrationem, contra hoc contrarius usus invaluit. Plurimi namque de facto sunt Sacerdotes, qui prorsus ignorant formam extremæ Unctionis & Absolutionis, nec ad ea addiscenda se obligatos esse censent ob incertum auxilium, quod horū gnari, fortè proximo in spiritali necessitate constituto, vix unquā toto vitæ tempore laturos sunt. V. Gob. *L. s. Cas 10. n. 382.* Et quidem ut jam dicta
scien-

scientia ad Ordines requisita debite exploretur, recte moment Authores, ab Episcopis instituendum esse examen diligens ac sedulum, non vero perfunctorium, ut hæc diligentia tollat ab Ecclesia tenebras ignorantiae, maiorum omnium parentis. Ob hanc ipsam causam valde rogandi sunt omnes Ecclesiae Ministri, & imprimis Sacerdotes, ut vitae integritati simul jungant insignem rerum divinarum scientiam. Hanc ab ipsis tanquam filiis avidè expectat mater Ecclesia: suo quoque jure exigunt tot piorum eleemosynæ eo fine datæ, nō ut otio & luxui, sed divinæ gloriæ hominūque salutis promovendæ deservirent. Idcirco Spiritus S. apparuit Christi Apostolis in linguis igneis, ut ostenderet Ecclesiae Ministros oportere eos esse, qui ignea ac divina loquerentur, & qui potentes essent exhortari in sana doctrina & eos, qui contradicunt, arguere. Pro-

Instituendū in bonum totius Ecclesiae sedulum & diligens examen, quo exploretur scientia ordinandi.

Ecclesiae Ministri & imprimis Sacerdotes jungant vitæ probitati insignem doctrinam & scientiā.

fectò nihil ita pessumdat Ecclesiam Dei, ac Ministrorum ipsius & maximè Sacerdotum imperitia, quæ una, utpote cunctorum errorum mater, in Dei Ecclesiam magna multorum scandala, ingentia detrimenta, & irreparabilem tot millium animarum cladem invexit. Attende igitur, quisquis ad Ministerium Ecclesiæ vocatus es, attende inquam Lectioni, Exhortationi & Doctrinæ.

CAPVT IV.

De Titulo sustentationis requisito.

Titulus sustentationis necessarius est volenti suscipere Ordinem sacrum sive Majorem.

Tertio loco requiritur non quidem pro minoribus, sed majoribus Ordinibus Titulus sustentationis, hoc est, ejusmodi Titulus, vi cujus ordinando competit congrua sustentatio. Non enim decet eos, ut loquitur Trid. *Sess. 21 c. 2.* qui divino Ministerio adscripti sunt, cum Ordinis dedecore

re

remendicare, aut sordidum aliquem quæstum exercere. Hujusmodi autem Titulus respectu Clerici sæcularis est, vel beneficium Ecclesiasticum, vel Patrimonium, aut pensio Ecclesiastica ad congruam sustentationem sufficiens; respectu verò Clerici regularis votum paupertatis in Religione approbata solemniter emissum, quia talem Religio alere tenetur, eique de congrua sustentatione providere. Hos autem regulares Clericos pro ratione sui instituti, amore illius, qui cum esset dives, propter nos egenus factus est, voluntariè eleëmofynam petere nõ cedit in dedecus, sed potius gloriam sacri Ordinis, cùm se faciant similes illi, cujus Ministerium in Ecclesia susceperunt. Porro nomine Regulariũ nullo modo intelliguntur Novitiũ; sed soli verè religiosi in Religione approbata solemniter professi. Excipe Religiosos Societatis Jesu, qui post emissã tria substanti-

Assignatur Tituli respectu Sæcularium & Regulariũ.

stantialia vota Religionis ante factam professionem ex privilegio Apostolico ad omnes sacros Ordines promoveri possunt. V. Vasq. Tom 3 in 3. Part. Disp 246. C 6. & alios. Extra jam dictos Titulos juxta mentem Conc. Trid. & declarationem Cardinalium ejusdem interpretata nullus secularis promoveri potest ad sacros Ordines, quamvis sit aliàs idoneus, ut scientiâ, aut industriâ, vel labore honesto lucretur, quantum sufficit ad congruam sustentationem v. g. quia est musicus, magister grammaticæ, pictor, vel alterius licitæ professionis. Putat tamen Henricus. Lib. 10. Cap 19. Avila & alii insignem aliquem Theol. Doctorem, in raro aliquo casu admitti posse ad sacros Ordines sine ordinario Titulo: Eò quòd tali defutura non sit cathedra, præbenda, aut beneficium, unde honestè vivat, adeoque morali certitudine, jam tum obtineat, quod Tridentinum requi-

Extra dictos Titulos secularis non potest per omnes veni ad sacros Ordines; etsi suâ industriâ & labore honesto lucrari possit, quantum sufficit ad congruam sustentationem.

requirit. Cæterùm an Titulus Sufficientia
Tituli unde
æstimari
debeat.
 sit sufficiens ad congruam su-
 stentationem æstimari debet
 ex loci seu Diœcesis qualitate
 & consuetudine. Quod enim
 in una Diœcesi non sufficit ad
 alendum competenter Eccle-
 siæ Ministrum, id in alia ob-
 frugum fructuumque uber-
 tatem aut pretii tenuitatem
 omnino satis est. Cui patri- Patrimonium
iunctum
tenui bene-
ficio, si ex
utroque
habeatur
congrua
sustentatio,
sufficit ad
Titulum.
 monium solum non sufficit,
 sortiatur autem tenus, & ad
 congruam sustentationem seor-
 sim insufficiens beneficium, ita
 ut ex utroque simul sumpto
 illi competat honesta susten-
 tatio, ad sacros Ordines admit-
 ti potest. Nomine autem Patri-
 monii intelliguntur ea bona, Quæ &
qualia bo-
na nomine
Patrimonii
intelligan-
tur, & utrum
hæc licite
ac valide
alienari
extingui,
&c. possint.
 quæ Clerico obveniunt ex hæ-
 reditate patris aut aliunde;
 hæc verò esse debent bona im-
 mobilia, nam mobilia usu, &
 lapsu temporis facile consu-
 muntur, cetera, id est, indispu-
 tabilia & actu possessa, ut ab
 Episcopo perspicui possit, an
 sint sufficientia ad congruam
 susten-

sustentationem. Neque juxta
 Trid. l. c. hæc bona sine licen-
 tia Episcopi alienari, extingui,
 aut remitti ullatenus possunt,
 priusquam beneficium aut
 aliud quid acquiratur ad su-
 stentationem sufficiens; ita ut
 quæcunque alienatio facta per
 venditionem, donationem,
 permutationem, aut volunta-
 riam renuntiationem, &c. non
 solum sit illicita, sed etiam in-
 valida. Est communis DD. cum
 Pala. Tr. 27. P. 11. n. 11. contra
 Suar. De Censur. Disp. 31. Sect. 1.
 ubi negat prædictam aliena-
 tionem fore invalidam. Ve-
 rum id rectè colligitur ex par-
 ticula: nullatenus, quæ actum
 reddit nullum Gloss. in Clem. 1.
 Verb. Nullatenus, de sequestr. possess.
 videtur quidem Tridentino
 contrariari ordinatio, quæ fit
 Titulo mensæ, vel Principis,
 vel alterius viri nobilis, vi-
 cius Princeps aut alius pro-
 mittit se ordinando omnia
 necessaria ministraturum,
 usque dum ipsi de beneficio,
 aut

Titulus
 mensæ v. g.
 Principis
 aut alterius
 viri nobilis
 an sit suffi-
 ciens ad
 sacros
 Ordines.

aut aliunde de cōgrua sustēta-
tione rite provideatur. Ratio
est, quia Trid. expressè vult,
ut Patrimonium actū & verè
possideatur. Quia tamen ut
docet Barbof. *In Trid. Sess. 21. c.*
2. de reform. Et plures alii, Pa-
trimonii qualitas definienda
est ex loci consuetudine & E-
piscopi iudicio, subsistet hic
Titulus mensæ iis in locis, in
quibus usu receptus est; præ-
sertim cūm per huiusmodi fi-
dejussionem factam à Princi-
pe aut alio viro nobili, &c.
cesset timor mendicationis aut
sordidi quæstus; atque ita
satisfiat menti & dispositioni
Concil. Trid. V. Dian. Part.

3. Tract 10 Ref. 48. Caveant
autem Sacerdotes, alique Ec-
clesiæ Ministri, ne ob Titulum
mensæ sibi gratosè datum cū
notabili sui Ordinis despectu
faciant se mancipia virorum
nobilium, seque abjiciant, ad
servitia sacro Ordini, quem
susceperunt, planè indigna.
Habendi enim sunt ab illis, in-
ter

Propter
mensam à
viro nobili
concessam
sacerdotes
& alii Mi-
nistri Eco-
clesiæ non
fiant man-
cipia homi-
num sacus-
larium, nec

reddant
contempti-
bile Mini-
sterium
suum. Sed
vitæ mo-
rumque
integritate
& mode-
stia omni-
bus sint ve-
nerabiles.

ter quos vivunt juxta Apost.
I. Cor. 4. ut Ministri Christi &
Dispensatores Mysteriorum
Dei, non verò à Sæcularibus
tractandi ut servi, aut famuli,
ne vilescat & vituperetur Mi-
nisterium eorum, qui primam
& nobilissimam membrorum
partem constituunt: ut loqui-
tur D. Greg. *Lib. 14. Mor. c. 16.*
Quin potius in omni conver-
satione eam vivendi & agendi
normam sectentur, ut probi-
tate vitæ, morumque mode-
stia omnium sibi amorem &
venerationem concilient. Mi-
nister Christi, vitam illius,
moresque in se exprimat ne-
cesse est, qui enim dicit se in
Christo manere, debet sicut
ille ambulavit & ipse ambula-
re. Joann. 1. c. 2. Debet nimi-
rum sicut ille loqui, tacere, vi-
vere, & agere universa. Notent
hoc obsecro ii Sacerdotes, qui
ad sæcularium convivia non
rarò adhibentur, ut cum insi-
gni sacri Ordinis despectu, fa-
cietis suis & nugis epulas ipso-
rum

rum condiant. Qui offert Episcopo Titulum Patrimonii asserens eum sufficere ad sui sustentationem, cum non sufficiat, juxta Nav. *De temp. Ord. Conf.* 33. peccat graviter, quia aperte agit contra mentem Trid. in re gravi. Nomine beneficii, quod in Titulum à Trid. conceditur, intelligi debet beneficium Ecclesiasticum proprie dictum, quia non oportet recedere à proprietate verborum sine manifesta causa. Vide alibi dicenda de beneficiis. Proinde Vicaria temporalis aut Capellania ad nutum amovibilis, nec commoditas quotidie ferè sacrum legendi pro stipendio, unde haberi potest congrua sustentatio, non sufficiunt pro Titulo beneficii, quia non sunt proprie beneficia. V. Gob *Tr. 8. Cas. 16. n. 634.* Porro debet hujusmodi beneficium præbere sufficientem sustentationem ad eum modum, quo de Patrimonio paulò antedictum est. Nec sufficit re electum

Offerens Episcopo titulum Patrimonii, quem scit insufficientem esse, tanquam insufficientem, peccat graviter.

Quid nomine beneficii intelligatur, & quale illud esse debeat, ut ad titulum sufficiat,

Non potest
beneficio
us validè
aut licitè
resignare
beneficiū
ad cuius
titulum
ordinatus
est, nisi ad-
sint condi-
tiones à
Trident.
requisita.

ctum aut præsentatum ad ali-
quod beneficium, sed juxta
Trid. l. c. requiritur, ut legiti-
mè & pacificè illud possideas:
nam possessio, quæ controver-
titur, vel est illegitima, à Trid.
omnino reprobatur. Non po-
terit autem beneficiatus ex
mente ejusdem Trid. resigna-
re suum beneficium, ad cuius
Titulum ordinatus est, nisi fa-
cta mentione, quod ad illius
Titulum promotus sit, & nisi
constet, quod aliunde vivere
commodè possit, alioquin fa-
cta resignatio nulla erit, ita ut
unâ deficiente ex jam dictis
conditionibus, resignatio non
modo illicita, sed & invalida
sit. Ex quibus Trid. verbis Pal.
Trid. 27. P. II. num. 10. cum a-
lius rectè infert permutationē
hujusmodi beneficii, etiamsi
fiat in æquivalens, non fore
validam, nisi Episcopo, ex cu-
jus licentia permutasti, signifi-
ces, hoc tuum beneficium in
Titulum tibi datum fuisse.
Imò docet idem contra Nav.
& Hen-

& Henric. resignationem fore nullam, si non memineris coram Episcopo, quod ad illius Titulum promotus fueris, tamen in ea resignatione, tibi reserves portionem congruæ sustentationi parem. Tridentinum enim statuit omnem alienationem aliter factam fore nullam.

CAPVT V.

De servanda gradatione inter Ordines.

Quartum, quod requiritur est gradatio, sive ordinata unius Ordinis post alium susceptio, ita ut prius inferior Ordo suscipi debeat, deinde is qui immediatè est superior, sicuti ascendere solemus à gradu inferiore ad gradum immediatè superiorem. Qui transfiliendo Ordinem inferiorem v.g. Subdiaconatum, prius susciperet superiorem, puta Diaconatum, dicitur ordinatus per saltum, communèque ascen-

Servari debet gradatio, sive ordinata unius Ordinis post alium susceptio.

Suscipiens Ordinem per saltum suspenditur ab Ordine sic suscepto; non

tamen ab
exercitio,
aliorum
Ordinum
rite susce-
ptorum.

Hæc suspē-
sio proba-
bilis ipso
jure incur-
ritur: non
est tamen
improba-
bile per
sententiam
iudicis in-
fligendam
esse.

ascendendi modum ac ordinē
invertendo, peccabit graviter.
Sicuti colligitur ex gravitate
pœnæ talibus statutæ. Incurrit
enim suspensionem ab exerci-
tio Ordinis sic suscepti, id est,
prohibetur exercere munia &
functiones Ordinis per saltum
suscepti: suspensio enim est
censura, sive pœna Ecclesiasti-
ca, quâ Clericus prohibetur
exercere functiones aliquas
Ecclesiasticas. Dixi Ordinis sic
suscepti; nam ordinatus per
saltum non suspenditur ab
exercitio aliorum Ordinum
rite receptorū, ut docet Suar.
De Cens. Disp. 31. Sect. 1. & alii
contra Navarrum, quia pœnæ
cum fiat odiosæ, non sunt ex-
tendendæ ultra id, quod pro-
prie acceptæ significant; unde
cum jura non exprimant, si ne
hæc suspensio ipso jure incur-
renda, videtur non improba-
bilis eorum opinio, qui docēt,
ordinatum per saltum non esse
ipso jure suspensum, sed per
sententiam iudicis suspenden-
dum.

dum. V. Dian. P. 5 Tr. 5 Ref. 27.

Contraria tamen sententia communior est & probabilior.

Suar. l. c. imò quia probabiliter multi docent Ordines minores non esse Sacramenta, sed Sacramentalia, ut supra ostensum est, probabile quoque erit promotum per saltum ad Subdiaconatum, prætermis-
 Minoribus, quamvis quidem hac ratione graviter peccet, cum agat contrarium Ecclesie in re gravi, suspensionem non incurrere, quod adhuc magis verum est de suscipiente Ordines omittâ primâ Ton-
 surâ, cum hæc non sit Ordo. Videntur enim jura loqui de Ordinibus propriè & strictè talibus, id est, iis, qui sortiuntur naturam Sacramenti, quales sunt sacri & majores Ordines. Potest autem Episcopus cum promotis per saltum ex legitima causa dispensare, ut Ordinem prætermis-
 scipiat, in malè suscepto ministrat, & ad superiores ascen-

Probabili-
 ter non in-
 curritur à
 suscipiente
 per saltum
 Subdiacon-
 natum præ-
 teritis Mi-
 noribus,
 vel suscipi-
 ente Mino-
 res præteri-
 tâ primâ
 Tonsurâ.
 Uterque
 tamen gra-
 viter pecca-
 bit.

Cum pro-
 motis per
 saltum po-
 test Episco-
 pus dispen-
 sare; si in
 Ordine ita
 suscepto
 non mini-
 straverint.

Dat,

dat, dummodo in Ordine per saltum suscepto non ministraverit. Nam Trid. Sess. 23. c. 14. de Reform. Dat quidem Episcopis facultatem dispensandi cū promotis per saltum præfatam tamen clausulâ limitatam, si non ministraverint. V. Dian. Suar. & alios.

CAPVT VI.

De interstitiis temporum servandis.

Interstitia
temporum
ab uno Or
dine susce
pto ad alte
rum seruari
debent.

Quatuor
Minores
cum prima
Tonsura
simul acci
pi possunt
Pro Majo
ribus re
quiritur in
terstitium
unius anni;
ut ab uno

Quintum, sunt Interstitia
temporum, servanda à
susceptione unius Ordinis ad
susceptionem alterius. Et qui
dem quoad Minores nihil à
jure statutum est, unde omnes
quatuor una cum prima Ton
sura suscipi possunt; circa Ma
jores autem statuit Trid. Sess.
23. c. 11. de Reform. Ut hi non nisi
post annum ab alterius susce
ptione a quoquam accipian
tur, nisi necessitas aut utilitas
Ecclesiæ iudicio Episcopi aliū
exigat: Et quidem pro Sacer
dotio

dotio requirit Trid. necessitatem & utilitatem copulativè, ita ut simul adsit necessitas & utilitas Ecclesiæ, pro Subdiaconatu autem & Diaconatu disiunctivè; ita ut unū ex illis vel necessitas vel Ecclesiæ utilitas adsit. Porro hæc necessitas vel Ecclesiæ utilitas habet suam latitudinem, sicut cætera Moralia, juxta arbitrium prudentis & boni viri. Barb. in Collect. sup Trid. c. 14. n. 2. ita secundum Hurtad. Tract. de Ord. diff. 23. Necessarius & Ecclesiæ utilis ille esse censetur, qui habet beneficium seu Capellaniam cum onere celebrandi. Et juxta Dian. Part. 4. r. 4. Res. 209. ex declaratione Cardin. is Ecclesiæ utilis reputabitur, qui in literis aut virtutibus multum profecit. Interim contra Decretū Trid. de servandis interstitiis obtinet nunc generalis cōsuetudo Germaniæ, ut omnes omnino, nisi defectus doctrinæ, morū, aut aliud legitimum impedimentum interveniat, intra

transeat ad alterū; nisi iudicio Episcopi necessitas & utilitas pro sacerdotio; pro duobus reliquis necessitas vel utilitas aliud exigat. Necessitas vel utilitas requisita habet latitudinem suam juxta prudentis & timorati viri iudicium. Unde necessarius & utilis reputabitur, qui habet beneficium cum onere celebrandi; & ille utilis qui in literis & virtute multum profecit.

In Germa-
nia Decretum
Trid. non est in
predicto
rigore re-
ceptum;

unde isthic nunc obtinet consuetudo, ut omnes Ordines suscipiantur intra medium annum, aut in quibusdam etiam locis intra sex hebdomadas quadragesima.

medium annum, & quibusdam in locis, intra sex hebdomadas quadragesima, promoveantur ab infimo Ordine ad supremum. V. Gob. Theol.

Exp. Tr. 8. Cas. 12. n. 492.

CAPVT VII.

*De certo anni tempore & loco,
quo Ordines suscipiendi
sunt.*

Statuitur
certū anni
tempus,
extra quod
Ordines
suscipi non
debent; nisi
fiat cum
privilegio.

Assignatur
tempus
primæ
Tonsturæ:
item mino-
rū Ordinū.

Sexto loco requiritur certum anni tempus, quo Ordines suscipi possunt, ita ut extra hæc tempora à jure statuta Ordines suscipere grave sit peccatum, nisi fiat cum privilegio. V. Dian. P. 3. tr. 2. Res. 31. & tr. 13. Res. 57. & quidem prima Tonstura quocunque die, hora & loco accipi potest. Minores verò Ordines quavis Dominica & Festo duplici, ubicunque, id est, in quovis loco

loco

loco decenti, mane tamen, ut loquitur Pontificale, tit. de Ordin. conferendis suscipi possunt, tametsi festum non sit de præcepto, id est, tale, quo vacatur ab operibus servilibus.

Dian. P. 5. tr. 13. Res. 97. Rodriq. & alii, quod etiam juxta Dian. l. c. verum est, quando ex dispensatione Pontificis quispiam ordinari & ad majores Ordines admitti potest tribus diebus festivis. Quæ dispensatio ex communi Theologorum sensu semper accipienda est de tribus diebus interpolatis & discontinuis, etsi in literis dispensationis de hoc nulla fiat mentio, nisi ex speciali gratia contrarium concedatur, prout concessum est Societati nostræ hac prorsus singulari clausulâ: tribus diebus festivis etiam continuis, hoc est, nullo alio die interposito sibi succedentibus. V. Privil. Soc. nec obstat sententiæ Dianæ & aliorum Decretum Urbani VIII. quod adducit Card. de

An Festum duplex, quo Ordines conferri possunt, necessarium est sit Festum de præcepto.

Lugo, quo voluit, Pontificalli noviter recognito, in titulo de Ordinibus conferendis, expressè addi hæc verba: diebus festivis ex præcepto, hoc inquam non obstat, cum sensus horum verborum, ex præcepto, inter auctores dubius sit & controversus. V. Gob. Tr. 8. Cas. 11. n. 476. Contrarium tamen est communius & probabilius, per dies festivos intelligi eos solum dies, qui in choro simul & foro celebrantur. Pal. Tr. 27. P. 13. n. 7. Escob. & alii communiter; quia in vulgari sermone, nomine diei festivi à doctis æque ac indoctis passim intelligitur dies, quo vacatur ab operibus servilibus. Et si hoc nomine intelligendi essent omnes illi dies, qui in Breviario vocantur Festi, etiam sub eodem nomine accipienda forent omnia Festa simplicia, nam & illa in Breviario dicuntur Festa. Possunt etiam Minores suscipi ex recepta Episcoporum consuetudine Feriâ sextâ

sextâ quatuor Temporum,
 hoc est, die Veneris, Vesperi
 ante Sabbathū quatuor Tem-
 porum, aut aliud Sabbathum,
 quo de jure omnes Ordines
 suscipi possunt. Dian. P. 2. tr. 16.
 Ref. 28. Henriq. & alii. Posse
 etiam eos mane illius feriæ
 sextæ suscipi ostendit Gob.
 l. c. n. 452. ex praxi diocesis
 Constantiensis; quia hæc est
 inchoatio quædam generalis
 ordinationis in Sabbatho per-
 agendæ. Imò ex eadem ratio-
 ne etiam posse suscipi Feriâ
 quartâ quatuor Temporum,
 saltem ubi est consuetudo, non
 est improbabile ex Henriq. Sa
 Verb. Ordo, n. 13. Majores Or-
 dines de jure communi suscipi
 possunt Sabbathis quatuor
 anni Temporum, item Sabba-
 this ante Dominicam Passio-
 nis, & Dominicam Resurre-
 ctionis Christi. Vasq. in 3. part.
 tom. 5. disp. 246 c. 5. & alii com-
 muniter, idque in Ecclesia,
 quæ juxta Trid. Sess. 23. c. 8. de
 Reform. pro solemnî ordina-

Consuetū
 tempus Ore-
 dinum ma-
 jorum.

tione requiritur ; pro privata probabile est sufficere Sacellū. Dian. & alii comm. cum Trid. solum loquatur de solemni, id est, ea, quæ fit statutis à jure temporibus.

CAPVT VIII.

De jejuniō tam Episcopi, quàm ordinandi, tempore ordinationis.

Quando Episcopus ex causa in Sabbatho non potest absolvere totam ordinationem; vel eam nequit inchoare: poterunt Majores suscipi sequenti die Dominica; modo tam Episcopus quàm ordinandus continuet jejunium usque in Dominicā.

QUOD si Episcopus ex justa causa v. g. ob multitudinem ordinandorum Sabbatho non possit absolvere totam ordinationem, vel etiam ob similem causam non possit inchoare, poterunt majores suscipi sequenti die Dominicā, dummodo tam ipse Episcopus quàm ordinandus continuet jejunium usque ad Dominicam. Nam per continuationem jejunii dies Dominicus fictione juris fit unus dies cum Sabbatho, ac proinde quod licet Sabbatho, licebit & Dominico. Dian. P. 2 Tr. 2. miscell Ref 30. & alii;

& alii ; ex qua modò data ratione rectè sequitur non posse juxta cap. litteras, de tempore Ord. eum, qui in Sabbatho suscepit unum sacrum Ordinem, in Dominica suscipere alium sacrum. Nam aliàs uno die susciperet duos majores, eo quod dies Dominicus reputetur idem cum sabbathino propter continuationem jejunii. Est autem juxta Trid. *Sess. 13. C. 23. de reform* omnino illicitum uno die suscipere plures sacros Ordines. Excipe Episcopatum, qui eadem die Dominica, qua quis Sacerdos creatur, suscipi potest. Nam Canones prohibentes uno die suscipi duos sacros Ordines majores, non extendunt se ad Episcopatum. *Pal. Tract. 27 p 13. n. 4.* Et alii comm. contra Suar. quia Episcopatus ex probabili sententia non distinguitur nisi inadæquatè à Sacerdotio. Nullo quoque jure scripto, aut generali consuetudine saltem strictè obligatoria, id est, ea, in

In casu nō absoluta ordinatio nis die Sabbathi non poterit is, qui in Sabbatho suscepit unū sacrum Ordinem, in Dominica alium suscipere,

Plures Ordines eodē die suscipi nequeunt, excepto Episcopatu, qui suscipi potest eodē die, quo quis Sacerdos creatus est.

Possunt quatuor Minores cum Subdiaconatu uno die suscipi.

82 *De Disp. & Qualit.*

qua Episcopus ex rationabili causa dispensare non possit, vetitum est, quin uno die Subdiaconatus cum quatuor Minoribus suscipi possit. Nam Canones, qui in contrarium citantur, non loquuntur, nisi de Ordinibus sacris, prohibitio autem circa sacros male extenditur ad non sacros. V. Vasq. *Tom. 3. in 3. part. disp. 246. c. 5. & alios plures.* Adde quod plerique ex Authoribus huic sententiæ contrariis admittat illis in locis, in quibus viget consuetudo, uno die suscipiendi dictos quinque Ordines, eam tolerari posse, cum à nullo jure talis consuetudo damnatur, accedente præsertim dispensatione Episcopi ratione interstitiorum. Cæterum jejunium, quod juxta cit. cap. literas de temp. Ordin. pro casu translatae ordinationis à sabbatho in sequentem dominicam, indicitur tam Episcopo quàm ordinando, non est necessariò naturale ut vult Laym.

Libe

Lib 5. Tract 9. C. 7. Dian. & alii, id est, non, est necessarium tale, ut ab hora ordinationis in Sabbatho factæ, nihil omnino gustet, imò ne quidem ablutionem sumat in sacro Sabbathi; sed sufficit Ecclesiasticum, id est, tale, in quo horâ undecimâ sumitur prandium, five cœna, & vesperi consueta collatio. Nam hoc est jejunium Ecclesiæ. Sanch. L 7. Conf. mor. C. 1. Dub. 51. Sylvester & alii. Neque aliud jejunium ex consuetudine servari putat Gob. Tr. 6. Cas 9 n 356. cum Gloss. in cap. quod à Patribus verb. Sabbathi. Verum quia hoc jejunium à præfatis Authoribus dicitur magnum, ut ait Sanch, & à Jordano indiscretum, & periculosum, quæ nomina non conveniunt ordinario jejunio Ecclesiæ hinc idem Gob. l. c. censet abstinendum tunc esse prædico, sumi autem posse collationem vespertinam. Sed hi tituli dari potuerunt propter continuationem jejunii usque

Jejunium
indictum
Episcopo
& ordinan-
do pro
casu, quo
transfertur
ordinatio à
Sabbatho
in Domini-
cam, nō est
necessario
naturale;
sed sufficit
Ecclesiasti-
cum.

D o in

in sequentem diem Domini-
cam, quam jejunii prorogatio-
nem Ecclesiasticum non requi-
rit. Extra jam dictum casum
nullus reperitur textus juris,
qui obliget Episcopum aut or-
dinandum ad ullum jejunium.
Unde neque Episcopus neque
ordinandus tenentur jejunare
pridie ordinationis, nisi fortè
in illum diem cadat jejunium
Ecclesiæ. Gob. l. c. n. 257. Au-
ctor nihilominus sum, ut hi,
qui per sacrorum Ordinum
suscceptionem adituri sunt mi-
nisterium ipsis Angelis tre-
mendum, angelico cibo, id est,
pridiano jejunio ex devotione
urantur. Nam ut loquitur S.
Athanasius Lib. de Virg. jeju-
nium Angelorum cibus est, &
qui eo utitur, Ordinis Angeli-
ci censendus est.

CAPVT IX.

*De irregularitate, quæ ab ordi-
nando necessario abesse debet.*

Ordināndus
non debet
esse irregu-
laris.

Septimò requiritur, ut or-
dinandus non sit irregula-
ris.

Extra su-
pradictum
casum neq;
Episcopus,
neq; ordi-
nandus
obligatur
speciali
jure ad
jejunium
pridie or-
dinationis.

Suadetur
ordinandis,
ut ad su-
sceptionem
sacri Ordi-
nis volun-
tario jeiu-
nio se di-
sponant.

ris. Nam irregularitas est impedimentum à jure Canonico inductum, quo quis fit inhabilis & ineptus ad Ordines suscipiendos licitè, & susceptos licitè exercendos. Quæ si prohibet susceptionem omnium Ordinum, & susceptorum exercitium, dicitur totalis, si autem prohibeat solum ascensum ad Ordinem superiorem, aut impediatur alicujus tantum Ordinis exercitium, dicitur partialis. Et quia irregularitas oritur ex quolibet defectu, sive naturali, sive morali, qui aliquam post se indecentiam trahit ad Ordines decenter suscipiendos aut exercendos, hinc rectè dividitur in eam, quæ est ex defectu, & in eam, quæ est ex delicto. Prior, quæ est ex defectu naturali corporis aut animæ &c. non est pœna, quia nullam supponit culpam, posterior, quæ est ex delicto, est quidem pœna, non autem medicinalis, quales sunt censuræ, quæ infliguntur per modum

Explicatur quid sit irregularitas, & quando totalis, quando partialis dicatur.

Alia est ex defectu, alia ex delicto. Quæ est ex defectu, non est pœna: quæ verò ex delicto est pœna; at non medicinalis, quales sunt censuræ, sed punitiva. Unde

nō tollitur
absolutio-
ne, sed di-
spensatione.
Nec com-
prehēditur
sub cōcessa
potestate in
Jubilæis
absolvendi
à censuris,
nisi exprese
addatur.
Quamvis
nonnulli
DD. de ea,
quæ est
pura poena
peccati,
contrarium
sentiant.

medicinæ ad curandam & tol-
lendam in delinquente contum-
aciam, quâ præceptum aut
legem Ecclesiasticam contu-
maciter violat; sed est poena
punitiva & ex se perpetua, quâ
in perpetuum, nisi accedat di-
spensatio, impeditur à susce-
ptione Ordinum & eorum usu.
Unde irregularitas non est cē-
sura, neq; ad modum censuræ
tollitur per absolutionem, sed
per solam dispensationē. Bon.
De censur. dub. 1. quest. 1. part. 1.
Ac proinde quando in jubilæis
aut privilegiis datur potestas
absolvendi à censuris, non cō-
prehenditur irregularitas, nisi
expresse Addatur. Non est ta-
men improbable irregulari-
tatem provenientem ex deli-
cto, & quæ est pura poena pec-
cati, venire nomine censuræ,
adeòque ab habente potesta-
tem absolvendi à censuris, etiã
ab hac absolvere posse. Dian.
Part. 4. Tract. 2. ref. 103.

CAPVT X.

De defectibus, qua irregularitatem inducere solent.

A Signantur passim ab Authoribus octo defectus irregularitatem inducētes, corporis scilicet, animæ, natalium, libertatis, bonæ famæ, ætatis, Sacramenti, lenitatis perfectæ.

Et quidem circa defectus tam corporis, quàm animi rectè notat Gobat. *Tr 8 Cas. 17. Sect. 1. n. 654* hos, si superveniant jam ordinato, non tam facile impedire exercitium saltem privatum Ordinis semel suscepti, quàm dum præcedunt, eorum susceptionē impediunt, quia longè major requiritur causa, ut ille, qui sæpius & legitime ad aram stetit, arceatur ab altaris Ministerio, quàm ille, qui nunquam altari servivit. Nam turpius ejicitur, quàm non admittitur hospes cap. Quemadmod. §. 1. de jurejur. Nos suprà nominatos octo defectus distinctis Paragraphis clariùs exponemus. §. I.

Octo sunt defectus irregularitatem inducentes, qui si ordinato superveniant, non tam facile impediunt exercitium Ordinis suscepti, quàm illius susceptionem.

De defectu corporis

Ex defectu
corporis
irregularis
est, qui v. g.
turpiter
claudicat,
deformem
habet Gibbū
bum, &c.

Primus est defectus corpo-
ris, quando nimirum cor-
pori inest membri alicujus
mutilatio, si v. g. careat manu,
pollice, indice, oculo præfer-
tim sinistro &c. vel notab. his
inest deformitas, ut si turpiter
claudicat, habeat faciem valde
ustulatam, deformem gibbū,
sit nanus, æthiops, gigas, idq;
inter alienos, ubi hujusmodi
disparitas offensionem & con-
temptum parit, quamvis de
æthiopibus Dian. P. 4. Tr. 2. ref.
§. 4. Cum aliis id neget. Nam
inter suos sibi similes, ubi jam
dicta ratio cessat, non sunt ir-
regulares. Similiter si sit her-
maphroditus, id est, in quo a-
liquando foemineus aliquan-
do virilis sexus prævalet, imò
etsi prævaleat virilis sexus.
Suar. *De Cens. disp. 51. Sect. 2.*
Bon. & alii contra Tolet. &
Forn. Quia annumerantur
monstris, quæ ob decentiam
ad

ad

ad Ordines requisitam, nemo facile dicet eorum esse capacia, vel denique gravis infirmitas, ut si sit leprofus, aut morbo caduco obnoxius &c. quia hæc reddunt hominem vel omnino ineptum ad functiones Ordinum exercendas, aut certe inhabilem ad easdem debita cum decentia obeundas. Porro mutilatio, quæ facta est sine propria culpa, non facit irregularem, nisi respectu Ordinis, cujus exercitium impedit, aut nisi inducat gravem deformitatem, qualem v. g. induceret mutilatio nasi vel aurium, nisi hæc erinibus regi possit, ut non appareat, jam enim cessat deformitas. Kôn. *Disp. 18. dub. 13. n. 108.* Proinde juxta *Laym. Lib. 1. tr. 1. p. 5. c. 7.* & alios non erit irregularis, cujus pollex mutilatus vel truncatus adhuc ita firmus est, ut una cum indice hostiam frangere & elevare possit: sicuti nec iste, qui caret oculo canonico, id est, sinistro, sic dicto,

Non est irregularis, qui caret

dicto,

oculo ca-
nonico;
modo
dexter
sufficiens
fit ad legē.
dam de
center Ca-
nonem.

dicto, quod in lectione canonis
Missæ ipse potissimum adhi-
beatur, aut qui eo nihil videt,
dummodo oculus sit integer,
& non erutus cum magna de-
formitate, & dexter oculus
sufficiat ad decenter legendū
canonem. Dixi mutilatio, quæ
facta est sine propria culpa,
quia seipsum illicitè mutilans
fit irregularis, tamen si mutilet
membrum occultissimum, &
quod non impediat Ministe-
rium sacrum. cap. qui partem,
in 6. dist. 55. & quidem proba-
bilis est non requiri notorei-
tatem facti ut censet Fernan.
quamvis contrarium proba-
bile dicat Tann. in 8. part. disp.
6. q. 10. dub. 10.

§ II.

De defectu anime.

Ex defectu
anime sunt
irregulares
amentes.
epileptici.
Pagani, Ju-
dæi, publicè
Hæretici,
&c.

Secundus est defectus ani-
mæ, qualis est in amenti-
bus, epilepticis, id est, morbo
caduco laborantibus, energu-
menis sive à Dæmone obsessis,
&c. in quibus ob infirmitatem
quam

quam patiuntur, vel omnino vel certè ad tempus deficit perfectus rationis ac libertatis usus: præterquam quod hæc mala notabilem post se trahât deformitatem. Similiter ex defectu animæ erunt irregulares Pagani, Judæi, publicè Hæretici, quia in eorum mentibus deficit vera fides. Dixi publicè Hæretici, nam si quis esset occultè Hæreticus, ac dein legitimè absolutus, non foret irregularis, quia in tali præter defectum fidei simul cessaret offensio & infamia ex Hæresi oriri solita. Laym. l. c. Tann.

tom 4. disp. 6 q. 10 num. 200.

Qui ex jam dicta ratione cum aliis Auth. censent, filium hæretici parentis ad fidem Catholicam conversum non esse irregularem in iis locis, in quibus hæresis non parit infamiã, sicuti non parit in Germania. Item ex defectu animæ erunt irregulares illiterati, in quibus deficit scientia ad Ordines requisita: sicut etiam neophyti

Filius hæretici parentis ad fidem Catholicã conversus isthic, ubi hæresis non parit infamiam, non est irregularis.

feti

seu recenter conversi ob dictum necessariæ scientiæ defectum, qui in illis communiter esse solet, tandem habentur irregulares; donec iudicio Episcopi sufficienter fuerint instructi. V. *Toll. l. 1 c. 64 & alios.*

§ III.

De defectu natalium.

Ex defectu
natalium
omnes ille
gitimè nati
sunt irregu-
lares.

Filii in pla-
teis aut alio
loco publi-
co expositi
habendi
sunt pro
legitimis

In dubio
defectus
natalium
non præ-
sumitur,
sed probari
debet.

Tertius est defectus natalium, ex quo habentur irregulares omnes illegitimi, id est, qui non ex legitimo matrimonio, sed fornicatione, adulterio, aut alio quovis illicito cōcubitu sunt geniti, quia tales ratione originis habentur viles & contemptibiles. Filii expositi habendi sunt pro legitimis, quia tales in nullo iure illegitimi declarantur; & interdum parentes filios legitimos ob paupertatem exponunt. *Turrian. de Cens. l. 9 disp. 71 dub 1. Dian. & alii.* In dubio utrum aliquis sit illegitimus, habendus est pro legitimo, quia in dubio non præsumitur

tur

tur defectus, sed probari debet
 Disn. P. 4. tr. 2. Ref. 59. hinc
 neque tenetur filius semper
 tractatus & habitus ut legiti-
 mus, credere matri conjuga-
 tæ, etiam in fine vitæ cum ju-
 ramento affirmanti, ipsum
 esse illegitimum, nisi particu-
 lares circumstantiæ & ratio-
 nes contrarium evincant, ut si
 pater idē asserat. Bon. de Cens.
 disp. 7. q. 2. punct. 3. & DD. com.
 Nam illa continua tractatio
 filii tanquam legitimi efficit
 præsumptionem tam fortem,
 ut non elidatur contrariâ as-
 sertione matris factâ cum ju-
 ramento in fine vitæ. Matres
 enim sæpe, ut loquitur Nav.
 Conf. lib. 1. de filiis presbyt. Ob va-
 rias causas mentiuntur in si-
 milibus casibus. Idem est,
 quando maritus aliquem tra-
 ctavit ut filium suum, orto
 dein dubio, utrum sit ab ipso
 genitus, præsumitur esse ab
 illo genitus, adeoque legiti-
 mus. Imò qui natus est septi-
 mo mense post nuptias paren-

Unde filius
 semper ha-
 bitus, ut
 legitimus.
 non tene-
 tur credere
 matri in fi-
 ne vitæ as-
 seranti,
 ipsum esse
 illegitimū.

tum

Qui natus
est septimo
mense post
nuptias,
aut 12. vel
13. post
mortem
mariti non
est habendus
illegitimus

Quomodo
illegitimi
legitimantur.

tum, aut duodecimo vel decimo tertio post mortem mariti, cui nupserat mater, non est habendus illegitimus. V. Gob. in Theol. iurid. Mor. c. 28 n. 97.

Et seq. Cæterū illegitimi communi jure legitimantur, id est, constituuntur in eo statu, ac si nunquam fuissent illegitimi, primo per subsequens matrimonium inter eorum parentes, dummodo hi tempore conceptionis fuerint habiles ad validè cōtrahendum. Sylv. V. illegitim. q. 3. Unde fornicario in periculo mortis suadendum est à Confessario, ut puellam, quam imprægnavit, ducat in uxorem, antequam moriatur; ut hac ratione proles in utero latens, aut fortè jam nata fiat legitima. Similiter is quoque censetur legitimus, qui natus ex matrimonio invalido propter aliquod impedimentum occultum, sed bona fide saltem unius, id est, patris vel matris contracto. Secus si uterque impedimentū
scive-

sciverit. Bon. de Cens. disp. 7 q. 2. punct. 3. & alii comm. Secundo per professionem religiosam, quâ legitimantur quidē ad Ordines suscipiendos; non tamen ad Prælaturas & dignitates ejusdem Religionis, nam ad has sine dispensatione promoveri nequeunt. V. Dian. P. 4. tr. 2. Res. 65. Suar. Less. & alios. Tertio per legitimacionem factam à Papa, quia is solus legitimare potest ad jura & munia Ecclesiastica: ad quæ Principes sæculares saltem communiter nequeunt legitimare, possunt tamen ad officia sæcularia & hæreditates. Nav. Conf. l. 2. de fil. presbyt. Quarto per dispensationem, per quam tamen propriè non legitimantur, quia per hanc non constituuntur in eo statu, ac si nunquam illegitimi fuissent, sed relinquendo statum corruptum, fit illis jus ad Ordines, dignitates & beneficia, ad quæ permanente priore statu inhabiles fuissent. Pal. de Cens. disp. 6.

Dispen-

Quid sit dispensare cum illegitimo: & quanam dispensare possint,

Dispensat autem solus Papa quoad Ordines majores, dignitates & beneficia curata: quoad Minores & beneficium simplex etiam Episcopus *ex c. 1. & 2. de fil. Presbyt.* Quod si quis ignarus suæ illegitimitatis bonâ fide ad Ordines foret promotus, poterit cum eo, veritate rei compertâ, dispensare Episcopus. *Dian. P. 7 tr. 2 res. 24. Henriq. & alii.* Imò probabiliter poterit Episcopus dispensare cum illegitimo occulto. *Idem l. c. cum Laym. & aliis*, eo quod Episcopus vi *Trid. Sess. 24 c. 5 de reform.* possit dispensare in irregularitatibus omnibus ex occulto delicto provenientes, excepto homicidio & aliis ad forum contentiosum deductis. Illegitimitas autem occulta provenit ex delicto occulto, non quidem proprio, sed parentum, adeoque erit ab Episcopo dispensabilis. *Avila de Cens. Part. 7. disp. 3. dub. 9. cum Auth. suprâ citatis. Contra*

tra

tra communem aliorum, qui docent irregularitatem, quæ statuitur pro illegitimis, non esse propter delictum parentum, sed propter indecentiam & contemptibilitatem, sic natis adhærere solitam. Dispensatio autem à quocunq; facta non subsistet, nisi dum illam petis, simul exprimas circumstantias aggravantes tuæ illegimitatis v. g. utrum natus sis ex utroque parente soluto, an ex uno illorum conjugato, aut in Sacris constituto, &c.

Non subsistet dispensatio, nisi in illa exprimantur circumstantiæ quæ augent & aggravant illegimitatem.

Sanch. de Matrim. L. 8. disp. 24.

n. 3 & 5. cum aliis multis, quos citat. Nam quo plures sunt circumstantiæ, eo difficilior est dispensatio, adeoque nisi hæ exprimantur, erit dispensatio subreptitia.

§. IV.

De defectu libertatis.

Quartus est defectus libertatis, propter quæ omnes servi propriè dicti, id est, ii, qui aliorum mancipia sunt,

Ex defectu libertatis sunt irregulares servi pro-

E adeo-

priè dicti;
imò secun-
dum ali-
quos etiam
originarii.

Item Cu-
riales,
quamdiu
publica
officia re-
tinent, nec
per dispen-
sationem,
aut contra-
riam tole-
ram con-
suetudinè
ab irregu-
laritate
eximantur.

adeoque in Dominorum po-
testate omnino constituti, imò
juxta Laym. L. 2. tr. 1. c. 8. etiam
servi originarii irregulares
sunt, nec ad Ordines admitti
possunt sine consensu Domi-
norum suorum. Similiter ob
hunc ipsum libertatis defectum
irregulares habentur omnes
Curiales, id est, qui Curie sæ-
culari obligati sunt in Mini-
sterio publici alicujus Officii,
sive hæc obligatio sit ex jura-
mento, sive pacto aut stipen-
dio, quamdiu hæc officia re-
tinent; nisi forte specialis Di-
spensatio pro dictis officiis à
summo Pontifice obtineatur,
aut eodem consensu contraria
consuetudo toleretur. Nam
tales non sunt amplius sui, sed
Domini, cui obligati sunt. Ad-
de quod juxta Apost. 2. ad Ti-
moth. 7. nemo militans Deo
implicare se debeat negotiis
sæcularibus. ex cap. 1. 2. & 3.

dist. 15. V. Dian. P. 4. tr. 2.

Ref. 98.

§. V.

De defectu bonæ famæ.

Quintus est defectus bonæ famæ, ex quo sunt irregulares, quicumq; infames habentur sive ea infamia sit juris, id est, sive ex jure civili aut Ecclesiastico viles & infames reputentur! prout habentur

Ex defectu bonæ famæ sunt irregulares, qui infamia juris vel facti laborant.

Circulatores, Histriones, Mimici, Comædi, & alii Artes ejusmodi & Officia exercentes: sive sit infamia facti, id est, sive ex enormi aliquo & notorio crimine à te commisso infamiam contraxeris v. g. Proditione, Sacrilegio. & aliis similibus, quæ degradatione vel depositione digna sunt. Dixi notorio. Nam si occultum sit, etsi habeat infamiam ipso jure annexam, modò excipias homicidium & censuræ violationem, non inducit irregularitatem, ut docet Ken Nav. Laym. contra Syv. & Suar. Quod si quis à civili Magistratu aut alia Superiore potestate

E 2 notatus

notatus foret aliqua infamia ;
 & ab eisdem pristinae famae re-
 stitueretur , desinet esse irre-
 gularis. Eiusdem enim est ab-
 solvere, cuius ligare. *L. Nemo ff.*
de Reg. Jur. Suar. de Cens. disp. 48.
Secl. 2. idem est dicendum de
 eo , qui per publicam & con-
 stantem vitae emendationem
 infamiam facti à se removet,
 & omnino tollit. Vid. Laym.
L. 1. tr. 5. part. 5. c. 4. qui juxta
 communem sententiam exci-
 pit hæresin & apostasiam no-
 toriam : Nam hæc impediunt
 à susceptione Ordinum etiam
 post pœnitentiam & absolu-
 tionem , quia tales ipso jure
 habentur infames. Non im-
 probat tamen consuetudinem
 regionum quarundam sep-
 tentrionalium, in quibus Epi-
 scopi ordinare solent ex hæ-
 resi ad fidem Catholicam con-
 versos & absolutos , eo quod
 tales neque in civili jure à pu-
 blicis dignitatibus & officiis
 repellantur , adeoque isthic
 infames non habeantur. Imò
 vult

vult esse certum, Episcopum posse dispensare cum talibus ad fidem conversis, per privilegium dispensandi super omnibus irregularitatibus, præter eas, quæ ex voluntario homicidio, mutilatione, bigamia, & natalium defectu contractæ sunt.

§. VI.

De defectu ætatis.

Sextus est defectus ætatis requisitæ ad Ordines suscipiendos, de quo supra dictum est. De hoc defectu supra dictum est.

§. VII.

De defectu Sacramenti.

Septimus est defectus Sacramenti, subintellige Matrimonii, quod per bigamiam, five per conjugium cum duabus legitimis uxoribus successivè habitum, deficit in perfecta significatione conjunctionis Christi cum Ecclesia tanquam Sponsa sua. Habet enim Sacramentum Matrimonii id ex sui institutione, ut repræ-

Ex defectu Sacramenti sunt irregulares omnes bigami.

fenter unionem Christi cum
 Ecclesia factam per Incarna-
 tionem ; quâ visus est quo-
 dammodo relinquere Patrem
 suum cœlestem, & postmodum
 Matrem suam Synagogam :
 Ut Sponsæ suæ Ecclesiæ adhæ-
 reret. Juxta illud Apost. ad
 Eph. 5. Sacramentum hoc ma-
 gnum est, ego autem dico in
 Christo & Ecclesia. Cùm au-
 tem Christus non copulaverit
 sibi nisi unicam Sponsam, & ab
 alio non assumptam, id est,
 veram Ecclesiam d. ficit hujus
 Mysterii significatio in Matri-
 monio cum secunda uxore,
 vel cum Vidua, aut cum per-
 sona ab alio corrupta. Plenius
 autem & perfectius significa-
 tur per Matrimonium cum una
 Sponsa, eaque Virgine. Cæte-
 rum ab AA. triplex statuitur
 bigamia irregularitatem in-
 ducens. Prima est vera & pro-
 priè dicta bigamia, quando
 quis successivè duabus nupfit
 consumans cum utraque Ma-
 trimonium : Altera est inter-
 preta-

Bigamia
 inducens
 irregulari-
 tatem tri-
 plex est :
 Prima vera,

pretativa. quæ secundum juris
interpretationem fictionemve
bigamia dicitur: & hac ratio-
ne bigamus erit, qui primo et
iam Matrimonio Viduam aut
personam ab alio corruptam
sibi copulat, quia deficit à si-
militudine Christi copulantis
sibi Ecclesiam à nemine alio
assumptam, & sibi soli despon-
satam: Item qui copulam car-
nalem habuit cum legitima
uxore, postquam fuit ab alio
intra vel extra Matrimonium
carnaliter cognita; nam hic
quoque deficit perfecta simi-
litudo Christi cum Ecclesia.
Nec refert utrum mulier vo-
lens, aut per vim cognita fue-
rit, & num vir adulterium
coniugis sciverit, an non, quia
hæc irregularitas non oritur
ex culpa; sed ex defectu signi-
ficationis Sacramenti. Tertia
dicitur similitudinaria, ob si-
militudinem, quam habet cū
utraque iam dicta bigamia, estque
ex hac irregularis, qui post so-
lemne votum castitatis Marri-

& proprie
dicta; alte-
ra interpre-
tativa, ter-
tia simili-
tudinaria.

monium contrahit, ac consummat quamvis cum Virgine: Quia censetur duplex Matrimonium contraxisse, unum spirituale cum Christo, alterum carnale cum muliere. Quod ex iam dicta ratione etiam verum videtur, tametsi obtenta dispensatione Matrimonium contrahat cum Virgine. V. Medull. Theol. Abelly. P. 2. tr. 206, Sect. 3. §. 1.

§ VIII.

De defectu lenitatis.

Ex defectu lenitatis sunt irregulares, qui alium licite mutilant vel occidunt, sive id fiat in bello justo sive in legitimo iudicio.

Ocravus est defectus lenitatis, ob quem fiunt irregulares, qui alium licite mutilant vel occidunt in bello justo, vel in legitimo iudicio, quia tales non imitantur perfecte lenitatem & mansuetudinem Christi, qui noluit mulierem in adulterio deprehensam pronunciare ream mortis: nec crucifixoribus suis justam à Patre vindictam, sed veniam petiit. Hanc autem lenitatem vult Ecclesia eos imitari,

tari, qui ad altaris Ministerium deputati, Christi tanquam agni mansuetissimi ad occisionem ducti personam gerunt. *Explicatur, quid sit aliud mutilare,*
 Ad hanc irregularitatem incurrendam requiritur, ut mors vel mutilatio sive abscissio alicujus membri, quo nomine intelligitur ea pars corporis humani, quæ habet proprium actum & officium distinctum ab aliis, ut manus, pes, oculus &c. actu & re ipsa sequatur. Unde non sufficit mortem aut mutilationem à te fuisse intentam, aut decretam, nec alium à te graviter vulneratum aut percussum, dummodo hinc mors non sequatur; quia irregularitas non statuitur in jure nisi ob mutilationem aut homicidium re ipsa completum. V. Laym. *Lib. 3. Tract. 3. Part. 3. Cap. 8.*
 Et ob modò dictam rationem non extenditur præfata irregularitas ad abscissionem membri aridi aut mortui, quia non est abscissio humani membri,

E s utpote

utpote animâ hominis non informati: Neque ad debilitationem alicujus membri, quod nimirum sic læditur, ut reddatur inutile ad suum Ministerium. Idem est si membrum deformatur aut defodetur, modo non mutiletur: imò probabiliter nec ad notabilem partem alicujus membri, ut si quis amputaret dimidiam manum, vel omnes digitos, qui non habent diversum, sed accessorium actum cū manu. Quia in pœnalibus significationes nominum ampliandæ non sunt. Nomine autem membri, ut supra dictum, hic accipitur ea pars corporis, quæ habet distinctum officium ab aliis partibus. Probabilius tamen est contrarium, quia gravis diminutio partis principalis æquivalet totali abscissioni, nam perinde est, ac si non haberet ejusmodi membrum. V. *Fill. n. 20. de Cens. c. 1* Dixi primò in bello justo, subintellige *offensivo, hoc est, tali, quod à Re-*

Nomine
belli justii
intellige
offensivū,

à Republica, Principe, aut Rege suscipitur in vindictam injuriæ ab hoste illatæ. Qui in hujusmodi bello, etiam si sit Clericus suâ præsentia alios animat, ad fortiter pugnandû hortatur, aliudve auxilium præstat, modò suâ manu neminem occidat vel mutilet, licet vulneret, nec quenquam hortetur ad occidendum aliquem in particulari, non sit irregularis, prout habetur in cap. *Petio, de homicid.* Quod privilegium concessum est in favorem justî belli, & ne ingens hominum multitudo ligaretur vinculo irregularitatis. Aliud est in bello injusto, in quo ob unius necem vel mutilationem omnes, qui re aut verbis ad alterutrum cooperati sunt, fiunt irregulares. Quia plures simul consilio, auxilio, aliòve modo concurrentes ad homicidium, aliudve delictum censentur esse causa moralis illius. Quod si quis assisteret huic bello ad concili-

quod legi-
mi suscipi-
pitur ad
propulsandam
injuriã
ab hoste
acceptam.

Extra occi-
sionem &
mutilatio-
nem quid
in hujus-
modi bello
liceat,

In bello in-
justo quã
fiunt irree-
gulares.

In bello
defensivo,
quo quis se
suosque
contra ini-
quum ag-
gressorem
legitimi de-
fendit, occi-
dens aut
mutilans
non fit ir-
regularis.

liandam pacem, aut ferat opẽ
in spiritualibus, non censetur
cooperari morti aut mutila-
tioni aliorum, adeo que nec
erit irregularis. In bello autem
defensivo, id est, eo, in quo
Respublica, Princeps, aut Rex
contra iniquum aggressorem
se suosque defendit, si quis
alium occidat aut mutilet,
non fit irregularis, quia ut re-
cte ait Suar. non intervenit de-
fectus lenitatis, ubi est necessi-
tas defensionis: ac proinde oc-
cidendo aut mutilando etiam
ob necessariam defensionem
honoris, vitæ, castitatis, bono-
rum temporalium magni mo-
menti, siue hæc propria siue
proximi sunt, non incurritur
irregularitas, quia huiusmodi
occisio non est spontanea aut
voluntaria, sed ad defensionẽ
sui vel proximi necessaria.
Non incurritur autem irre-
gularitas, ut bene notat Fill.
Tract. 20. de Cens. c. 6. ob homi-
cidium, nisi fiat injuste aut
cum culpa, aut ex spontanea
volun-

voluntate ; quod autem fit
 coactè non fit spontaneè. Dixi
 secundò in legitimo seu justo
 iudicio. Ex quo ob defectum
 lenitatis ex probabili sententia,
 illi solum sunt irregulares,
 qui ut publici Ministri iustitiæ
 concurrunt ad causæ crimina-
 lis probationem vel executio-
 nem: Quia tales voluntariè,
 quamvis licitè, occidunt vel
 mutilant. Dicuntur autem
 hoc modo concurrere imprimis
 ipse Judex ferens sententiam,
 Tabellio seu Notarius scribens
 illam, Ministri eam exequen-
 tes testes, accusatores &c. Hic
 tamen juxta *cap de hom. in 6.*
 erit liber ab irregularitate, si
 reum accuset in causa propria,
 non verò aliena, cum prote-
 statione se non intendere vin-
 dictam aut pœnam sanguinis,
 sed reparationem damni illati,
 quia jus ad propriam conser-
 vationem est maximè natura-
 le, & ideo in illius favorem hæc
 concessio facta est. Porro cau-
 sa propria dicitur illa, quæ est

In legitimo
 & justo Iu-
 dicio quina
 sententur
 fieri irreo-
 gulares.

Quid sen-
 tiendum
 de accusa-
 tore.

personalis sive propria ipsi personæ, vel certè quæ est illius, qui habet tantam conjunctionem cum alio, ut hujus injuria censeatur redundare in propriam personam, qualis v. g. est inter patrem & filium, fratrem & fratrem, dominum & famulum, inter te & illum, cujus cura ex officio speciali vel jure ad te pertinet. Dixi non verò aliena, quia in hac solum conceditur accusatio, cum dicta protestatione ex jure naturali defendendi innocentem, quando non est alia via vitandi periculum certi nocumenti, quod alteri imminet, & propter quod tu obligaris ad faciendam accusationem. In causa tamen propria licebit accusare cum facta protestatione, etiam si aliâ viâ possis recuperare res tuas, nec immineat periculum certi nocumenti in particulari, nec sis obligatus ad accusandum. V. Fill. *Tract. 19 de Cenj. C. 10.* Et in his modò dictis casibus, qui

qui habet jus accusandi, idem habet jus capiendi & detinendi eum, qui damnum intulit, indicandi locum ubi lateat, vociferandi ut capiatur. Quia jus petendi à Judice emendam hoc est, satisfactionem damni tibi illati, non excludit actiones ad hanc à Judice obtinendam necessarias. Præterquam quod hac ratione pravis hominibus danda sit occasio inferendi Clericis quaslibet injurias, utpote qui à prædictis ob periculum irregularitatis deterrerentur. V. Fill. l. c. Imò Quid de Teste, non est improbableem testem quoque & advocatum fore immunem irregularitate, si dictam adhibeat protestationem, eo quod accusator sine advocato & testibus suam causam prosequi non possit. Præpos. Dub. 13 n. 104 & 105. Quamvis contrarium videatur esse probabilius, quia cit. cap. de hom. in 6. loquitur de solo accusatore, & testis aut advocatus non defendat sua, sicuti

ficuti accusator , sed aliena. Interim testis si gravi metu, aut præcepto superioris obligante in conscientia, aut jure naturali, hoc est, ex præscripto rectæ rationis cogereur ad dandum testimonium in causa sanguinis , non erit irregularis, si dictam protestationem adhibeat. V. Dian. P. 4 tr. 2, ref. 31. Quia talis non sponte sed coactè concurret ad causam sanguinis, ad quã aliæ personæ publicæ concurrunt sponte & voluntariè , quia sponte admittunt publica Ministeria justitiæ , adeoque censentur voluntariè reis mortem inferre. Quamvis officio publico semel admissio teneantur in conscientia ea præstare , quæ officio annexa sunt. Idem dici poterit de parte satellitum deducentium reum ad supplicium, quia non ex officio & sponte, sed adacti à magistratu id faciunt. V. Gob. Tr. 8. Cas. 17. Sect. 1. Imò universim loquendo omnes privatæ personæ , hoc est,

Quid de parte satellitum deducentium reum ad locum supplicii.

Quid de privatis

est, non instructæ publicæ authoritate ad probationem vel executionem sententiæ, dummodo non concurrant injuste & cum peccato mortali, sunt immunes ab omni irregularitate: Ita non erit irregularis Sacerdos, qui reum in loco supplicii hortatur, ut ultro denudet collum ad exceipendum fatalem ictum, vel alio licito modo cooperatur ad accelerandam ipsius mortem etiam deliberatè. V. Dian. P. 3. tr. 5. res. 79. Vasq. Turr. Hurt. & alios contra Cajetanum, Nav. &c. ratio est, quia nulla irregularitas incurritur, nisi in casibus jure expressis, & quidem tam clarè expressis, ut dubium esse non possit, quin jura extendat se ad illos casus, prout docet Suar. de Cens. disp. 40. Sect. 4 aliique plures. Nulla autem verba ullius Canonis afferri possunt, ut loquitur Gob. l. c. quæ extendant irregularitatem ex defectu lenitatis ortam, ad alios casus, seu
 alia

personis ad mortem vel mutilationem licite, aut saltem absque gravi peccato injustitias concurrentibus.

Quid de
his, qui
assistunt
suppliciiis
reorum
absque
omni co-
operatione.

alia genera personarum, quam
eas, quæ publica auctoritate
instructæ concurrunt ad cau-
sam sanguinis, hoc est, mortis
vel mutilationis. Denique as-
sistentes in loco supplicii, si
nullo modo ad id cooperentur,
non sunt irregulares. Et licet
Clericis prohibitum sit, assi-
stere executioni sententiæ san-
guinis in cap. *Si Clerici vel Mo-
nach.* Id tamen contrariâ con-
suetudine abrogatum est. Mol.
disp. 73. & alij quamvis Suar.
disp. 47 sess. 4. velit peccari ve-
nialiter ob parvitatem mate-
riæ. Aliud est de Clericis ha-
bentibus jurisdictionem tem-
poralem in delinquentes: Quia
tales suâ præsentia aliquo mo-
do tribuunt auctoritatem ex-
ecutioni sententiæ. Suar. Fill.

Non decet
Clericum
huiusmodi
funestis
spectaculis
interesse
extra casum
necessitatis
aut pietatis.

Bon. *Disp. 744 p. 1. n. 16* Inte-
rim probandum non est Cle-
ricos extra casum necessitatis
aut pietatis assistere funestis
huiusmodi suppliciis. Sapit
namque aliquam animi ferita-
tem à lenitate Christi prorsus
alie-

alienam, luctuosum proximi
 supplicium, oculorum suorum
 facere oblectamentum; sicuti
 non exiguam præfert animi
 levitatem, si Clerici minorum
 jocularum aut histrionum
 spectaculis vacent. Unde in
 Conc. Lateran. sub Innoc. III.
 cap. 16. præcipitur illis, ne hu-
 jusmodi ludicris ac omnino
 vanis spectaculis animum ocu-
 losque intendant. Hæc tamen
 prohibitio in hisce partibus
 non videtur esse omnino re-
 cepta.

Neque va-
 care mino-
 rum aut
 histrionum
 spectaculis.

CAPVT XI.

*De irregularitate, quæ oritur
 ex delicto.*

HActenus dictum est de ir-
 regularitate orta ex de-
 fectu, modò agemus de eadem
 orta ex delicto. Numerantur
 autem ab AA. decem delicta
 irregularitatem inducentia.
 Primum est homicidium aut
 mutilatio facta auctoritate
 privata cum peccato mortali
 inju-

Assignan-
 tur delicta
 irregulari-
 tatem in-
 ducentia.

injustitiæ: aut ad injustam occisionem vel mutilationem cooperatio, sive id factum sit consilio, jussione, auxilio, alióve simili modo. Quod si ab occisione aut mutilatione qualitercunque privatâ auctoritate facta absit malitia peccati mortalis, non inducit irregularitatem. Dian. P. 4. tr. 2. ref. 10 Val. Tan. Kôn. &c. quia nullus reperitur textus, qui asserat irregularitatem induci per homicidium, vel mutilationem privatam, nisi interveniat noxa lethalis contra justitiam. Excipe incisionem vel adustionem à Clerico in sacris factam, de qua paulò post. De mutilante seipsum jam supra dictum est. Alterum est, susceptio Ordinis sacri eo tempore, quo quis ligatus est censura v. g. excommunicationis, suspensionis, &c. ex cap. *Cum illorum*, de sententia excommunic. in 6. Dixi Ordinis sacri, quia de Minoribus nulla lex statuta est, etiamsi quis in illis solem-
niter

niter ministrasset. Nam hac ætate obeunt munia Minoritarum, etiam non habentes primam Tonsuram. V. Bon, *Disp.* 7. q. 3. p. 4. Et qui cum aliis non improbabiliter censet, suscipientem Ordinem sacrum in censura solum esse suspensum ab usu Ordinis suscepti, partim quia in cit. cap. *Cum illorum*, verba potius inuunt suspensionem, quàm irregularitatē, partim quia jura solum loquuntur de excommunicato ob percussionem Clerici, non de suspenso, aut interdicto, odiosa autem non sunt extendenda. Præterquam quod susceptio Ordinis non sit exercitium Ordinis, sed ministerium potius passivum, quàm activum ut rectè notat Dian. *Part. 5. Tr. 1. Res. 27.* Tertium susceptio Ordinis sacri ab Episcopo excommunicato, suspensso, hæretico, &c. aut non habente jurisdictionem, vel à proprio in aliena Dicecesi, absque licentia Episcopi illius loci,

ci,

ci. Quia tales ordinationes dicuntur irritæ id est nullæ, non quidem quoad substantiam seu quoad valorem; ut supra notatum est, sed quoad exercitium & usum. Cum enim jam d. c. t. Episcopi non habeant usum Ordinis, etiam non permittuntur illum dare alteri; adeoq; ab illis ordinandi non quidem directè, at tamen indirectè impediuntur à susceptione Ordinum. V. Fill. *Tract. 7. de Cens. c. 16* Ubi probabiliter asserit, tales non irregulares, sed solum suspensos esse. Quartum suscepcio duorum Ordinum sacrorum uno die ex cap. 2. & 3. *De eo, qui Ordinem furtivè suscepit.* Bon. l. c. Quintum suscepcio Ordinis per saltum, quamvis communior sit sententia ita suscipientem solū esse suspensum; nisi ministret in Ordine per saltum suscepto. Bon. *Ibid.* quia tamen sic promotus non solum prohibetur ab exercitio Ordinis per saltum suscepti,
Verum

verum etiam nequit Ordinem
 prætermiffum fufcipere, nec
 ad Ordinem fuperiorem afcē-
 dere, videtur fimul incurrere
 partialē irregularitatem, qua-
 lem & illi incurrunt, qui reci-
 piunt majores Ordines extra
 ftatuta tempora, vel ante legi-
 timam ætatem, vel abfq̄ue li-
 teris dimifforialibus, prout
 colligitur ex Extravag. Sixti V.
 incip. *Sanctam & falutare* & c.
 per quam non folum privan-
 tur ufu Ordinum fufcepto-
 rum, fed etiam repelluntur
 ab alijs fufcipiendis. Nam irre-
 gularitas impedit fufceptionē
 Ordinum; fufpenfio verò pro-
 hibet exercitium eorum. Ea-
 demque eft ratio de eo, qui
 furtivè, id eft, nefeiente Epi-
 fcopo, nec approbante aut ex-
 aminante, Ordines fufcipit, &
 quidem eum, qui furtivè fu-
 fcipit Diaconatum, fieri irre-
 gularē constat ex cap. *Veniens, de*
eo, qui furtivè, & c. de fufceptio-
ne aliorum Ordinum idem
fentiūt Suar. Fill. & alii comm.
 perfuafi

persuasi hanc semper fuisse & esse mentem Ecclesie. V. Fill. *Tract* 20. de *Cens.* c. 7. ubi citat c. 1. & ult. De eo, qui furtive, & Gloss. ibid. quia tamen in citato capite *Veniens*, sola fit mentio Diaconatus & non aliorum Ordinum, censet Bon. de *Cens.* disp. 7. q. 3. p. 4. Incurri irregularitatem per furtivam susceptionem Diaconatus, non verò aliorum Ordinum, sed per eam incurri solum suspensionem. Nam quæ odiosa sunt facile extendi non debent. Sextum violatio censuræ Ecclesiasticæ per actum Ordinis, cuius usus per censuram impediatur, solemniter exercitum. Septimum usus Ordinis sacri solemnis, quo quis non est initiatus. Octavum receptio vel etiam collatio iterata Baptismi scienter facta. Rebaptizans tamen unà cum illo, qui ita baptizanti ministrat, solum incurrit irregularitatem partialem: Quia si Clericus sit, tantum prohibetur ad Ordinem altior

altior

altiolem ascendere. V. c. 2. de
 Apostatis. Bon. *disp.* 7. q. 3. p. 3.
 Laym. &c. Nonum, susceptio
 Baptismi ab homine hæretico,
 in cap. *Ventum est*, 1. q. 1. Ve-
 rum quia hæc irregularitas
 statuta est in odium Hæresis,
 & voluntariæ susceptionis Ba-
 ptismi ab hæretico, idcirco
 eam solum incurrunt adulti
 scienter ab hæretico bapti-
 zati. Fill. Tr. 20. de Cens. c. 6.
Decimum. Admissio crimi-
 nis enormis & depositione di-
 gni, quod vel juris vel facti
 annexam habet infamiam, ut
 Hæresis, Apostasia à fide, fa-
 vor aut defensio hæretico vel
 apostatæ præstita &c. Item
 Apostasia post factam profes-
 sionem in Religione. Bon.
Disp. 7. q. 3. p. 7. *juxta cap. Hi*
qui, dist. 50.

CAPVT XII.

*De requisitis, ut irregularitas
 ex delicto incurratur.*

Circa hæc delicta irregula-
 ritatem inducentia ob-
 F servan-
 In dubio
 comissi de-
 liciti non in-

curritur in regularitas. servandum est. Primò, quod
 tues dubius hæres, num ali-
 quid ex modò recensitis de-
 lictis admiseris, stante hoc du-
 bio, eris immunis ab irregula-
 ritate: Quia hæc non incurri-
 tur, nisi in casibus jure expres-
 sis; in nullo autem jure expri-
 mitur ex delicto dubio gigni
 irregularitatē, si exceperis du-
 bium homicidium. Illi enim
 jura irregularitatem expressè
 tribuunt in cap. *Significasti*, & in
 cap. *Ad audientiam de hom.* Pro-
 inde si noveris te admisisse
 actum mortaliter injustum, ex
 quo sequi poterat mors vel
 mutilatio, es autem dubius in
 casu secutæ mortis, &c. num
 verè sit secuta ex actu tuo gra-
 viter peccaminoso contra ju-
 stitiam, nec ne; debebis te pro
 irregulari gerere, donec scias
 ex tuo facto secutam non fuis-
 se: Vasq. Turr. Dian. Escob.
 & alii. V. Gob. in Quinar.
Tract. 5. c. 29. n. 14. Dixi ex
 actu graviter peccaminoso
 contra justitiam. Nam si mors
 aut

Excipe du-
 bium ho-
 micidium
 aut mutila-
 tionem,

aut mutilatio sequatur ex actu
 solum venialiter injusto, non
 eris irregularis. Quia irregula-
 ritas est poena gravissima, quæ
 ob delictum veniale imponi
 nequit, cum poena debeat
 commensurari delicto. Unde
 per homicidium casuale non
 intelligitur illud, quod per
 meram inadvertentiam citra
 omnem culpam admittitur,
 hoc enim non inducit irregu-
 laritatem, sed quod commit-
 titur scienter ob periculum
 occisionis vel mutilationis sa-
 tis prævisum, nec debite cau-
 tum, non tamen ex directa &
 formali intentione occidendi
 aut mutilandi. Nam quod ex
 intentione fit, dicitur homici-
 dium voluntarium. Gob. Tr.
 8. Cas 17. Sect. 1 n. 650 Ab hac
 tamen doctrina unicum ca-
 sum excipe à jure decisum in
 cap. Sententiam Sanguinis, ne Gle-
 rici vel Monachi. & cap. Tu nos
 de hom. Nimirum Clericum
 in sacris adinstar chirurgi se-
 cantem vel adurentem fieri ir-
 regu-

micidium
 aut mutila-
 tio solum
 sequatur ex
 actu venia-
 liter injus-
 to.

Clericus in
 sacris adins-
 tar chirur-
 gi secans

aut adurens
tamen si di-
ligenter &
peritè id fa-
ciat, morte
securâ fit ir-
regularis.

regularis.
irregularitas
ob exercitium act
onis prohibitz à jure propter
periculum mortis, & quidem
sub gravi peccato prohibitz;
pro ut colligi potest ex gravi-
tate pœnz, sub qua prohibi-
tio facta est. Hæc tamen modò
dicta non sunt accipienda pro
casu extremæ necessitatis. quia
in casu, quo obligat jus natu-
ræ, cessat prohibitio juris po-
sitivi.

Quid si ei-
tra abscissi-
onem vel
adustionem
alia exer-
cent, quæ
sunt medici
aut chirur-
gi.

regularem, quoties ex ejus in-
cisione vel adustione mors se-
quitur, tamen si diligenter &
peritè id faciat. Nam licet
nulla hic interveniat culpa,
nihilominus incurritur irre-
gularitas ob exercitium act o-
nis prohibitz à jure propter
periculum mortis, & quidem
sub gravi peccato prohibitz;
pro ut colligi potest ex gravi-
tate pœnz, sub qua prohibi-
tio facta est. Hæc tamen modò
dicta non sunt accipienda pro
casu extremæ necessitatis. quia
in casu, quo obligat jus natu-
ræ, cessat prohibitio juris po-
sitivi. Neque si Clericus in Sa-
cris, citra abscissionem vel
adustionem exerceat officium
medici vel chirurgi, nec si ju-
beat aut suadeat incisionem
vel adustionem, aut chirur-
gum adjuvet ad justè abscin-
dendum membrum alicujus
infirmi, dummodo per se non
abscindat, aut si aperiat venam
[quamvis hoc alii probabili-
ter regent. Bon. Disp. 7. q. 4. p. 1.]

Vel

Vel secundum regulas artis
 medicinam porrigat, vel de-
 nique emp'astro apostema a-
 periat. quia in cit. cap. *Sent. sang.*
 solum prohibetur abscissio vel
 adustio. Mol. *Tom. 4 d. sp 75.*
 Dian. Bon. l. c. &c. Minus ta-
 men congruit, nisi pietas &
 Christiana misericordia aliud
 suadeat, ut his se occupent cu-
 randis corporibus, qui pro
 hominibus constituti sunt in
 iis. quæ ad Deum sunt, ut offe-
 rant dona, & sacrificia pro pec-
 catis, & condolere possint iis
 (instruendo, hortando, con-
 sulendo) qui ignorant & er-
 rant *ad Eph. 5.* Observandum
 secundò; Ad incurrendam ir-
 regularitatem ex defectu non
 quidem requiri scientiam ju-
 ris, id est, non esse necesse, ut
 is, qui patitur talem defectum,
 sciat à jure illi annexam esse
 irregularitatem, adeoque il-
 lum, qui privatâ auctoritate
 aliû injustè occidit, etsi igno-
 ret ex homicidio injusto oriri
 irregularitatem, fore n. h. lo-

Clerici in
 sacris extra
 casum ne-
 cessitatis
 aut Christi-
 anæ pietatis
 consultius
 abstinere
 ab exerci-
 tio artis
 medicæ.
 aut chirur-
 giæ.

Ut incurra-
 tur irregu-
 laritas ex
 defectu nō
 requiritur
 scientia
 juris.

At vero, ut
ex delicto
necesse est,
ut sciatur
prohibitum
esse sub
pœna irre-
gularitatis

Probabilis-
ter ex nul-
lo delicto
incurritur
irregulari-
tas, nisi sit
notorium
& publicum

minus irregularem ob defe-
ctum lenitatis. Attamen ut ex
solo delicto incurratur irregu-
laritas, necesse est, ut is, qui
illud patrat, sciat id à jure pro-
hibitum esse sub pœna irregu-
laritatis. Nam ignorantia ju-
ris, dummodo non sit crassa
& mortalis, excusat à pœnis
Ecclesiasticis *Dian. P. 4. tr. 2. ref.*
85. Sanch. & alii. Observ.
tertio non esse improbabile,
saltem ob auctoritatem DD.
ex nullo delicto quantumvis
enormi quenquam fieri irre-
gularem, nisi sit notorium &
publicum, id est, notum majo-
ri parti viciniae vel loci, in quo
quis habitat, eo quod hujus-
modi delictis ob infamiam
ipsis annexam videatur im-
posita pœna irregularitatis,
quæ cessat in delicto occulto.
V. Barbosa in Trid. Sess. 24. c. 6.
Dicitur autem illud crimen
occultum, quod non est divul-
gatum, hoc est, quod neque
notorium est per sententiam
Judicis, nec per ipsius rei con-
fessio-

fessionem factam in iudicio, neque per evidentiam facti, nec denique per publicam famam, tametsi sit admissum coram tribus vel quatuor, ita ut legitime probari possit in iudicio. Nam delictum posse probari non facit illud notorium & publicum. Excipe homicidium & mutilationem occultam, quia hæc licet occulta sint, ex defectu lenitatis inducunt irregularitatem. Contrarium tamen videtur esse probabilius ex eo, quod Trident. Sess 24 c 6 de reform. concedat Episcopis facultatem dispensandi, in irregularitate ex delicto occulto, exceptis homicidio voluntario iusto, five injusto, & aliis delictis ad forum contentiosum deductis, id est, iis, de quibus coram Iudice & in iudicio controversatur. Quam sane facultatem Trid. gratis concederet, nisi supponeret ex delicto occulto irregularitatem oriri posse.

Excipe homicidium & mutilationem occultam. Contraria sententia est probabiliorex delicto etiam occulto irregularitatem oriri.